

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК „ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ“ ОД
ПРОФ. Д-Р НИКОЛА В. ДИМИТРОВ,
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“- ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлука бр. 2102-98/5 од 2.4.2021 год., Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика на 243. седница донесе Одлука за избор на рецензенти за издавање учебник „Планински туризам“ по наставниот предмет Планински туризам.

За рецензирање на ракописот за учебник „Планински туризам“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров избрани се следниве рецензенти:

д-р Цане Котески, редовен професор Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и

д-р Златко Јаковлев, редовен професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

со задача да изготват и достават писмен извештај (рецензија) на ракописот за учебник „ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров.

По прегледот на ракописот, до Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот за учебникот „ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров е компатибилен со наставната програма за предметот Планински туризам, што се изучува на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, на прв циклус додипломски студии.

Предметот, согласно со Наставната програма за учебната 2021/2022 година, се изучува на студиската програма Туризам како избран предмет, во втора година, IV семестар, со 4 кредити, и со фонд на часови од 2+1+1.

Податоци за обем на ракописот: Ракописот за учебникот „Планински туризам“ е напишан со стандарден македонски јазик и нормален проред, фонд Arial со македонска поддршка, големина на буквите 12 и има вкупно 253 страници, во А4 формат, заедно со 97 разни прилози (слики 58, табели 42, карти 5 и графикони 2). Предложениот обем по содржина ги задоволува критериумите според предвидениот број часови при што се слуша како избран предмет на студиската програма Туризам.

Текстот е подготвен според Наставната програма и барањата кои се поставуваат пред студентите, а кои се однесуваат на реализација на наставните часови во рамките на наставниот предмет Планински туризам.

Ракописот е направен според тематски содржини кои одговараат на оваа проблематика а, покрај другото, применета е и соодветна методологија, како и методски принципи кои соодветствуваат во истражувачкиот процес применлив за вакви содржини.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Досега во нашата земја ракопис под овој наслов не е објавен, ниту пак има наставен предмет на другите факултети за оваа наставна проблематика. Имено, Никола В. Димитров, автор на ракописот за учебник, има објавено скрипта под наслов „Планински туризам“ за студентите на ФТБЛ, во која се обработува делумно планинскиот туризам. Овој ракопис целосно ја презентира проблематиката на планинскиот туризам, кое досега не беше обработено.

Ракописот „Планински туризам“ за кој се дава мислење е прво самостојно авторско дело на авторот. Според тоа, потребата за објавување на поднесениот ракописот за

учебник е според пропишаната наставана програма по планински туризам и согласно со интересите на студентите.

Краток опис на содржината: Вкупниот ракопис во обем од 253 страници поделен е во три дела и четири теми. Текстуалниот дел од учебникот е збогатен со 58 слики, 42 табели, 5 карти и 2 графикони. Во учебникот се цитирани разновидни библиографски единици.

Првиот дел од ракописот за учебникот е насловен *Основи на планински туризам*. Првиот дел од учебникот зафаќа обем од 71 страници, каде што текстуалниот дел е збогатен со 25 слики, 22 табели и 2 карти. Во овој дел е поместена една тема и четири наслови. Темата *Општи карактеристики на планините и планинскиот туризам* опфаќа четири посебни наслови преку кои студентите имаат можност опширно да се запознаат со вредностите на планините во функција на планинскиот туризам. Преку текстот и прилозите во четирите наслови опширно се обработени основните начела – поим, поделба и општи карактеристики на планините, потоа географската разместеност на планинските системи и осамените планини, факторите за развој на планински туризам, функционалната поделба на планините и планинскиот туризам, како и историскиот пресек – појавата на планинарството и почетоците на планинскиот туризам. Изнесени се корисни податоци за планинарењето, алпинизмот, планинското скијање, планинското трчање, планинскиот велосипедизам и други рекреативни и спортски активности на планина, како и податоци за најдолгите и најпосетените маркирани патеки за пешачење и планинарење гледано по континенти и држави, податоци за искачувањето на највисоките врвови во светот, значајни податоци за планинските водичи, податоци за планинарската маркација, планинските ски центри и одморалишта и др.

Вториот дел од ракописот за учебник е насловен *Регионална поделба на планинскиот туризам*. Вториот дел зафаќа обем од 103 страници, каде што текстуалниот дел е збогатен со 17 слики, 9 табели и 1 карта. Во овој дел се поместени две теми и пет наслови. Во темите и насловите од вториот дел опширно се обработени: географската разместеност по континенти на планинските системи, масиви, осамените планини. Во првата тема од вториот дел опширно се обработени 36 најважни светски планини со развиен планински туризам. Авторот, користејќи разновидна литература и други извори, презентира податок за 3153 планински одморалишта и ски центри, распоредени во 73 држави на сите континенти.

Во втората тема од вториот дел авторот врз основа на опсежни истражувања дефинира 17 големи планински туристички региони, разместени на сите континенти и тоа осум големи планински туристички региони во Европа, по три во Америка и во Азија, два во Африка и еден голем планински туристички регион во Австралија со Океанија. За да се согледа доминантната улога на големите планински туристички региони во развојот на планинскиот туризам, авторот презентира опис на околу 300 познати планински одморалишта и ски центри кои значително учествуваат во светскиот туристички промет. Во еден од насловите се поместени податоци за триесетина држави со развиен планинскиот туризам, распоредени во дел од наведените големи планински туристички региони.

Третиот дел од ракописот за учебник е именуван *Карактеристики на планинскиот туризам во Република Северна Македонија*. Третиот дел зафаќа обем од 56 страници, каде што текстуалниот дел е збогатен со 16 слики, 11 табели, 2 карти и 2 графикони.

Во овој дел е поместена една тема и десет наслови. Во темата и насловите опширно се обработени: општите карактеристики на планинскиот релјеф, општите карактеристики на македонските планини, функционалната поделба на планините, обработени се првите искачувања на планините до појавата на планинскиот туризам, потоа функционалните активности на планинскиот туризам, како и детални статистички податоци за учеството на планинскиот туризам во вкупниот македонски туризам. Во еден од насловите е даден поширок опис на сите ски центри, планински одморалишта, планинарските друштва и планинарските домови кои имаат значајна улога во развојот на македонскиот планински туризам. За подобра географска прегледност авторот ја анализира и регионалната поделба

на планинскиот туризам. Во последните два наслови е поместен текст за менаџмент и маркетинг стратегии и економски придобивки од туризмот за развој на планинските региони и текст посветен на потребата од изработка на стратегија за развој на планински туризам и туристичка инфраструктура во планините, односно она што секоја држава со ридско-планински релјеф мора да го изработи.

Во овој дел посебно внимание се дава на појавата, текот и состојбите на планинарењето, алпинизмот, скијањето, планинскиот велосипедизам и другите рекреативно-спортски активности кои се составен дел на планинскиот туризам. Изнесени се и податоци за туристичките движења во планинските места и функционалната улога на планинскиот туризам во вкупниот туристички промет.

Напомнуваме, секој дел завршува со практична и корисна за студентите дидактичка апаратура за проверка на наученото. Така, потсетувањето или проверката ја сочинуваат три дела, и тоа: клучни зборови на темата, краток преглед на темата и поголем број прашања за дискусија.

На крајот ракописот за учебник завршува со библиографија на користена и консултирана литература од домашни и странски автори, во обем од 8 страници со цитирани 172 библиографски единици и 98 интернет веб-страници.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров претставува стручна публикација која ги опфаќа најголемиот број елементи и компоненти во истражувачкиот, едукативниот и наставно-образовниот сегмент во делот на планинскиот туризам. Разработените содржини се во согласност со Наставниот план и содржините на предметот Планински туризам, што го изучуваат студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, на студиска програма Туризам во втора година, IV семестар, со 4 кредити, и со фонд на часови од 2+1+1.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање е-учебник пропишан според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Учебникот е напишан во мошне разбирлив стил за скоро сите видови читатели, а најмногу за оние кои што се занимаваат со истражување и изучување на планинскиот туризам. Според тоа учебникот, покрај за широката читачка популација, најмногу може да го користат и студентите од другите факултети за туризам и угостителство, како и оние факултети каде што се изучуваат планините, односно за студенти по географија, геологија и слично.

Рецензентската комисија предлага ракописот „Планински туризам“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров да биде издаден како учебник за потребите на студентите на прв циклус - додипломски студии на студиската програма Туризам на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензенти

Д-р Цане Котески, редовен професор,
Факултет за туризам и бизнис логистика,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.
Д-р Златко Јаковлев, редовен професор,
Факултет за туризам и бизнис логистика,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.